

Samfundsfag

Prøven med selvvalgt problemstilling

Elevguide

Hammerum Efterskole

Prøven - Trin for trin

0. Du skal vælge om du vil gå op til prøven alene eller i grupper af 2 eller 3 personer (25, 40 eller 55 minutter vil prøven tage inklusiv votering – samme tid gives til forberedelsen af de lærerstillede spørgsmål

1. Udtrækning blandt de opgivne emner.

Eleverne indkredser med vejledning fra NR/SD et delemne inden for det lodtrukne emne, som man ønsker at fordybe sig i. Delemnet godkendes af NR/SD. **Vejledning (7 timer i alt)**

2. Eleverne formulerer med vejledning fra NR/SD en problemstilling i relation til det godkendte delemne. Problemstillingen godkendes af NR/SD.

3. Eleverne inddrager under vejledning fra NR/SD et antal kilder (højst 5) i undersøgelsen af problemstillingen. Kilderne godkendes af NR/SD.

4. Eleverne begrundes med vejledning fra NR/SD med form og indhold af det produkt, de vil anvende til præsentationen af deres svar på den formulerede og godkendte problemstilling.

Produkterne fremstilles i udgangspunktet uden for undervisningen.

5. Eleverne udarbejder en fortegnelse og afleverer deres produkt og de anvendte kilder i form af kopier, links, USB-stik eller andet. Det er en forudsætning, at man afleverer disse ting, da man ellers ikke vil have mulighed for at gå til prøve.

Prøven

6. Eleverne får umiddelbart før prøven forberedelsestid til at tilrettelægge besvarelsen af udleverede spørgsmål fra NR/SD.

7. Eksamination og karaktergivning.

1. Udtrækning af emne

Du/I skal trække ét ud af fem mulige emner:

Kriminalitet

Terrorisme

Dansk politik

Verden omkring os

Sociologi og identitet

2. Indkredsning af delemne

Når du/I trækker ét af ovenstående emner, får du/I samtidig udleveret et ark, hvorpå kan læses hvilke problemstillinger, vi har arbejdet med i det enkelte undervisningsforløb samt hvilke opgivelser, der knytter sig til emnet.

Du/I skal starte med at finde alle de tekstopgivelser frem, der knytter sig til emnet. Disse opgivelser skal læses og eventuelle links skal genses.

Nu har du/I atter skabt et overblik over emnet og skal i gang med at udvælge et underemne, som du/I finder spændende.

Husk, at NR/SD skal godkende delemnet, inden du/I går videre til næste punkt.

3. Formulering af problemstilling

Du/I skal nu til at formulere en problemstilling ind i det udvalgte delemne. Denne problemstilling bliver omdrejningspunktet for det fremadrettede arbejde.

En problemstilling er undersøgende spørgsmål, som der ikke findes entydige svar på. En problemstilling er med andre ord IKKE et spørgsmål, hvortil man vil kunne finde et præcist svar.

En problemstilling kan formuleres på baggrund af undrende hv-ord til det delemne, man har valgt.

- Fx:
- Hvorfor er det sådan... ?
 - Hvordan kan det være, at... ?
 - Hvad er grunden til, at... ?
 - Hvilke årsager er der til, at... ?

Et eksempel

Emne: Politik i Danmark.

Selvvalgt delemne: Folketinget og de danske partier.

Selvvalgt problemstilling: Hvordan foregår et folketingsvalg og en valgkamp, og hvem og hvad er med til at påvirke udfaldet af et folketingsvalg?

Husk, at NR/SD skal godkende problemstillingen, inden du/I går videre til næste punkt.

4. Inddragelse af kilder

Til at hjælpe med at finde svar på problemstillingen skal man inddrage et antal kilder. Disse kilder skal bearbejdes i vejledningsfasen og indgå i besvarelsen under selve prøven. Man må højst udvælge fem kilder. Kilderne må gerne være kendte og/eller gennemgået i undervisningen.

Kilderne skal være af en sværhedsgrad, længde og mængde, der gør, at det er realistisk at læse og orientere sig i dem.

Eksempler på kilder: artikler, lovtekster, uddrag af partiers og organisationers informations-materiale, breve, sangtekster, baggrundstekster, uddrag af dokumentarfilm eller spillefilm, pressefotos, grafer, statistikker, computerspil, musik m.m.

Det er en rigtig god idé at udvælge og inddrage mere end én kildetype.

Det er ekstremt vigtigt, at du/I forholder dig/jer kildekritisk til de udvalgte kilder. Vær opmærksom på, hvem der er afsender og modtager af kilden; er der måske et mål med eller en bestemt synsvinkel i kilden?

Husk, at NR skal godkende kilderne, inden du/I går videre til næste punkt.

5. Produkt

Som en del af forberedelsen til prøven skal du/I fremstille et produkt, som skal anvendes i besvarelsen af problemstillingen. Produktet bedømmes ikke isoleret, men skal være med til at understrege faglige pointer og understøtte formidlingen af dit/jeres arbejde til selve prøven.

Man kunne fx inddrage produktet til selve prøven således:

- Dette illustrerer, at...
- Når man kigger på (produktet), kan man se, at...
- Vi har lavet en (produktet), som netop viser...
- Vi vil nu vise, hvordan...
- Dette afspejler eksempelvis, hvordan...

Eksempler på produkter: en præsentation i power point eller prezi, kortfilm, tegnefilm, tegneserie, nyhedsindslag, interview, lydmontage, podcast, et stykke musik, hjemmeside, blog, plakat, tredimensionel genstand, maleri, et skriftligt produkt osv.

Form og indhold af produktet skal godkendes af NR, inden du/I går videre til næste punkt.

Vær opmærksom på, at produktet som udgangspunkt skal fremstilles uden for undervisningen/vejledningen.

6. Udarbejdelse af fortegnelse og aflevering af produkt mm.

Du/I skal nu udarbejde en fortegnelse over jeres arbejde. Denne fortegnelse skal **sammen med jeres produkt** afleveres til NR/SD.

Fortegnelsen skal indeholde følgende:

- Elevnavn(e)
- Lodtrukket emne
- Selvvalgt problemstilling
- Produkt (Eller billede af) samt beskrivelse af dette
- Kilder

Hvis der er brugt kilder ud over dem, der er opgivet under tekstopgivelserne til det enkelte emne, så skal disse kopieres i to eksemplarer og vedlægges fortegnelsen. Drejer det sig om video eller lignende, angives kilden med link.

Er der tale om et digitalt produkt angives ligeledes link dertil, eller produktet afleveres på et USB-stik.

7. Forberedelse til selve prøven

På selve prøvedagen, umiddelbart før selve eksaminationen, får du/I forberedelsestid til at tilrettelægge besvarelsen af udleverede lærerspørgsmål.

Der vil være tale om 2-3 uddybende spørgsmål ud fra din/jeres selvvalgte problemstilling. Spørgsmålene har til formål at sikre den faglige bredde og vil perspektivere ud i tekstopgivelserne.

Forberedelsestiden afhænger af, om du/I arbejder alene, i par eller i en tremandsgruppe.

Arbejder man alene får man 25 minutters forberedelse, arbejder man i par, får man 40 minutter, og arbejder man i en tremandsgruppe, får man 55 minutter.

Du/I må have alle former for hjælpemidler til rådighed – herunder egne noter, opslagsværker og adgang til internettet. **Det er IKKE tilladt at kommunikere via sociale medier i forberedelsestiden.** Skolen sørger for, at der i forberedelseslokalet vil være en computer med netadgang til stede, hvis man ikke selv har mulighed for at medbringe en. Andre hjælpemidler medbringer du/I selv. Jeg vil dog advare dig/jer imod at medbringe så mange hjælpemidler, at disse ikke kan overskues.

Elever, der går op i par eller grupper, anvender også forberedelsestiden til at strukturere deres fremlæggelse og sikrer, at alle kommer til orde under prøven.

8. Eksamination

Til prøven, inklusiv karakterfastsættelse, afsættes 25 minutter til en elev, 40 minutter til par og 55 minutter til tremandsgrupper.

Prøven forløber således:

- Eleverne præsenterer med inddragelse af deres produkt et svar på den selvvalgte problemstilling. Til denne del er det kun tilladt at medbringe en disposition med enkelte talepunkter.
- Eleverne giver herefter en besvarelse af de lærerstillede spørgsmål, som man har forberedt sig på i forberedelsestiden. Til denne del er det kun tilladt at medbringe og anvende stikord og noter, der er blevet til i forberedelsestiden.
- I forlængelse af elevernes præsentation og indledende besvarelse fortsætter prøven som en samtale mellem elev/eleverne og lærer. Censor kan stille uddybende spørgsmål. Målet med eksaminationen er at give eleverne mulighed for at formulere, hvad de ved og kan frem for at fokusere på, hvad de ikke ved og kan.

Eleverne kan bruge op til en 1/3 af den samlede prøvetid til besvarelse og belysning af deres problemstilling med inddragelse af produkt (**ca. 8/13/18 minutter**). Herefter forløber prøvetiden med besvarelse af de lærerstillede spørgsmål og en generel faglig samtale.